

КАЛЫСКА БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ-ВІЛЬНЯ

Скарына тут, прародзед мой,
калісці ўпяршыню друкарь...

Вольга Штава

Друк на беларускай зямлі зарадзіўся не ў малым нейкім правінцыяльным асяродку, але, — гісторычна зусім заканамерна, — у дзяржаўна-палітычным і культурным цэнтры краю, у тагачаснай сталіцы Беларусі ў часе Вялікага Княства Літоўскага, у Вільні. Сёлета вікраз адзначаючца 450-я ўгодкі выхаду ў 1522 годзе ў Вільні першас друкавана там кнігі — „Малое падарожнае книжкі” Доктара Францышка Скарыны.

Сялетнія скарынінскія ўгодкі ня толькі прыгаданыне вехавое падзеі гісторыи культуры Беларусі. Яны маюць на сучасную пару і яскравую палітычную вымову. Угодкі звязваюць увагу, нашу ёй съвету, на туго гісторычную аманалю, што калыска друку беларускай зямлі. Вільня, дзяржаўны, гаспадарчы і культурно-духовы цэнтр Беларусі на працягу больш паўтысячы гадоў, сяняня, за ўсю сваю гісторыю ўпяршыню, фармальна адзінана ад беларускай нацыянальной тэрыторыі „дзяржаўнаю” савецкай мяжой.

Вільня цяпер „указам” Масквы ўлучаная ў межы Літвінскай ССР. Яна навет ейная нацыянальная сталіца. Ды ў сама места ў ССР афіцыйна пабеларуску цяпер не называецца, як спрадвеку, ад часу свайго паўстання, Вільня. Гэта ўжо „Вільнюс”, „Вільносам”, наступерак старавечнай народнай традыцый, цяпер называе, ці, лепш, празывае места партыйны друк БССР.

Рэч ведама, што гэтак званыя „дзяржаўныя” межы плаесобных распублік ССР, як правіла, ня межы этнічна-нацыянальныя. Гэта толькі адміністрацыйныя лініі, якімі для сваіх мэтай і патрэбай, Масква сабе размырковала прасторы сваіх каліянеральных валаданьняў. На запраўдныя этнічна-моўныя межы звязвалася пры гэтым увагі мала. Цірас яны ўзнорк ігнараваліся. Прывкладам гэтага можа быць ходзьбы Смаленшчыны, якую ад тэрыторыі БССР сяняня адзінялае „дзяржаўная” мяжа расейская, хоць парапаліталічна і ў БССР, і ў Смаленшчыне, жыве тойсамы беларускі народ, што спрадвеку гавораў тойсамай беларускай мовай.

Як ведама, за межамі беларускага рэспублікі ССР, апрача Вільні ды Смаленшчыны, і гэктэй бяспрэчна беларускія па мове жыхарства прасторы, як Беласточчына да Пад-

вешчаныя незалежнасці „было ратыфіканасе Першым Усебеларускім Кангрэсам”. Тут прапушчанае апошнія слова „Саветаў” (павінна быць: Першым Усебеларускім Зьездам Саветаў) і з гэтага прычыны чытаць можа ідэнтыфікацыя гэтым „Кангрэс” з Першым Усебеларускім Кангрэсам 1917 г., пра які мова на паліярэдных балонах кнігі. У раздзеле „Захоўніца Беларусь пад Польшчай” аўтар інфармуе, што ў выбарах 1922 году ў польскі Сойм „Беларусы змаглі выбраць сямёна паслоў у польскі сойм і трох сэнатаў”. У запраўднасці ж ад Беларусаў было выбрана ў 1922 г. адзінанецца паслоў і трох сэнатаў. Не адпавядзе запраўднасці, што д-р I. Ермачэнка, пасля ягона газетненінні ў 1943 г., із становішча кіраўніка Беларускай Сапомочніці, быў арыштаваны.

І яшчэ адна важная праблема. Аўтар на працягу ўсёве свае працы беларускі нацыянальны рух, апазыційны да савецкай нацыянальной палітыкі на практицы, пасълядоўна называе нацыянальствічным (nationalistic), розныя звязы гэтага руху — нацыяналізмам (nationalism), а носьбітні і дзеяччы гэтага руху — нацыяналістамі (nationalists). Праўда, гэтыя тэрміны разуме Любашчу ў пазытыўным сэнсе ў адвароненінне ад Н. Вакара, які ў сваёй кнізе „Belorussia. The Making of a Nation” ужыве гэтыя тэрміны ў сэнсе вылуччына нэгатыўным, ставячы між беларускім нацыяналістамі і нацыяналізмам ды нацыянальным шавінізмам і шавіністамі знак роўнасці, супрацтвостаўлюючы ім беларускім народу як гэткі. Тым на менин, няматэзгдана вылуччаць у беларускім народзе апрычоную катагорию нацыяналістічных, што, як відаць з контэксту працы I. Любашчы, заўсёды былі заадно з беларускім народам і разрэзантавалі нацыянальныя імкненні прынамсі ягонай вялізарнай балышні. Затое цалком мэтазгодным было бы вылуччына ў васобную катагорию беларускіх балышавікоў

ляшша на заходзе, Дзёзвіншчына ды Пскоўшчына на поўначы, Бранічына на ўсходзе. Пра беларускасць усіх гэтых земляў у БССР сяняня забаронена ўзайкаца. Ды ня толькі пра іхнюю сучасную ёй моўную, і этнічную беларускасць, але навет і пра тое, што гэткім яны быті на працягу тысячы гадоў дасавецкае гісторыі беларускага народа.

Вось гэтыя сучасныя адміністрацыйныя лініі імпэрыі некаторымі цяперашнімі савецкімі аўтары быті на палацца з этнічна-нацыянальнымі межамі. Калі-ж ідзе пра землі беларускія, дык там межы гэтых дасавецкіх палітычных гісторыкі расцягваюць назад у часе ё на ўсю дасавецкую гісторыю беларускага народа, цібо сучасную савецкаю меркава вымраюць і тэрыторыю, і гісторыю Беларусі пары даўжэкае ад часу і Сталіна, і Брэжнёва, і савецкага імпэрыяльнага ладу.

Прыклад гэткага перакідання межаў БССР на несавецкую пару гісторыі дае сучаснае трактаваныне палітычных гісторыкамі справы пачаткай друку ў Беларусі. Доктар Скарына, паводле іх, ужо не засновнік першас друкарні на беларускай зямлі ды не выдавец першас, друкавана ў Беларусі кнігі. Для іх ён — пачынальник друку ў Летуве-Жамойці на той аднай адзінай аснове, што Вільня ў гадоў дваццаць колькіх фармальна ўлучаная Маскою ў межы Літвінскай ССР.

Якая ды чия нацыянальна была Вільня ў пару, калі там паўставала першас друкарня, друкарня Доктара Скарыны, съветыць яскрава тое, што з усіх 21 хрысціянскіх съявініц таго часу, 14 было праваслаўных і толькі 7 каталіцкіх. З каталіцкіх дэльце, сёнь, Ганна ё съв. Мікалая, аблужвалі рэлігійныя патробы нямецкіх купцоў і рамеснікаў Вільні, былі нямецкімі. Катэдральна-ж ды чатыры іншыя касцёлы, служылі тады беларускаму баўгарству. Катэдральна-ж мішчанству, што ўжо былі катэліцкіе веры, не вялікім тады яшчэ лікам мяшчанству польскому ды жыхарам розных іншых дробных нацыянальнасцяў.

У праваслаўнай у сваёй вялізарнай балышыні сталічнай Вільні знайходзілася тады ў сядзібе літоўскага праваслаўнага мітрапаліта. За мітрапалітальнымі саборамі служылі архіяпіскопы. У самай Вільні князь Астроскі сваім коштам збудаваў тры праваслаўніе цэрквы. У самой Вільні князь Астроскі сваім коштам збудаваў тры праваслаўніе цэрквы.

З прыведзеных вышэй фактуй і лікаві даставаў дастаткова ясна, што жыхарства Вільні ў часы Скарыны, наўменшыя ў дэльвіх трэйдіх, па веры было праваслаўным, па нацыянальнасці-ж у вялізарнай балышыні беларускім. Дык усе гутаркі савецкіх касцёльных гісторыкаў аб тым, што калі Доктар Скарына друкаў сваю кнігі ў Вільні, дык друкаў на чужой сабе, на жамойцкі-лятuvіскай звязлі — хвалашваньне гісторычнае прападыў. Вільня была тады местам беларускім, Скарына дзеюць у сваім нацыянальным асяродзьдзі, кнігі друкаў для таго народа, сярод якога сам жыў.

Дык Вільня ў часы Скарыны наўсёна ня была местам літвінскім. Ніколі яна была яна гэткаю ў пазнайшыя вялікі, калі места перажывала часы паліяцізації, канцэнтрацыі жыхарства жыдоўскага ды, пазней, масавы наплыў расейскага чыноўніцтва. Вільня ня была літвінскім яўрэямі на межах БССР, дык што казаць, калі гэтакія рабіцца з гісторыю сталіцай Беларусі Вільні, на той толькі аснове, што ад 20-ці колькіх гадоў Вільню Масква

злучыла ў межы свае каліянеральнасці — Літвінскіе ССР. Гэта ўжо спраба генасыднага аблігатулення гісторыи беларускага народа ды ў найдаўжэйшую яе пару, пару Вялікага Княства Літоўскага. Гэта не Пракруст, а адгавораў гэтае — саме галавы.

Пры гэткім трактаванні гісторыі беларускага народа афіцыйнай партыяй гісторыю беларускага народа падгавяне да сучасных адміністрацыйных межаў імпэрыі, межаў БССР, прыкладам служыць можа тое, што калі ў месяцы травені сёлета ў Нясвіжы адкрывалася табліца памяці Буднага, дык на табліцы быў дадзены напіс, што ў Нясвіжы „Сымонам Будным быў създадзены першы на тэрыторыі Беларусі друкарныя кнігі”. Дык каліянеральная адміністрація БССР друк у Беларусі пачаўся ўжо ў Вільні, але ў Нясвіжы, і ўжо Доктар Скарына першы выдавец беларускіх друкарных кнігі на толькі Доктар Скарына, але ўпершы паскарнынавы там друкар-выдавец, славы Пётра Мсыцлавец. Паводле іх у Летуве-Жамойці, бо-ж у Вільні, бе-ларускі народу падменіваюць межамі БССР, хоць гэта дэльце вельмі розныя речы.

Гісторыя запраўдная, а не савецкая партыйная, як пісаная Абэц-дарскімі, кажа нам, што ад пачатку XIV стагодзьдзя ёй аж да Першай Сусветнай вайны, іншыя сталічнага места Беларусі, як Вільня,

звязанае гісторычнае мінулае літвінскія дзяржавы, а з другога — нацыянальныя спадзяяніны літуўскага народа” („Ізвестія”, I. XI. 1939).

Дык чырвоныя валадары Масквы, для сваіх палітычных мяркаваній, съведама ё знарок ігнаравалі моўна-этнічны факты. Гэты-ж, палітычныя чыстыкі хадаў із Масквы, палітычныя гісторыкі БССР цяпер кладуць за фундамент сваіх канцепцыяў пра мінулае Беларусі. Вільня ў якіх пакідацца вонкіх гісторыя беларускага народа.

Усім ведамы з грэцкіх мітэлій разбойніц вялікіх дарогу Пракруст.

Выдавецтва ў славнага Дому Мамонічу. У гэтай гэта друкарні канцлер Леў Сапега надрукаваў знакаміты, у Вільні-ж рэдагаваны ды пабеларускі пісаны, кодэкс законаў Вялікага Княства — Літоўскі Статут.

Паводле сучасных партыйных гісторыкаў БССР тыпу ведамага Л. Абэц-дарскага, і цэнтр беларускага нацыянальна-адраджэнскага руху нашаніўскія пары знаходзіліся на ў Беларусі, але ў Летуве, бо-ж у той самай Вільні, дзе выходзіла, рэдагаваная пазыней і Янкам Купалам, „Наша Ніва”.

Гэта ўсё, зразумела, гісторычны

Вільня у вячэрнім змроку

ён пераймаў падарожных, прыводзіў іх да слёбе ды клаў на сваё славунае, прыказачнае, Пракрусту ложка. Тым, што ў ложка на той піліся, Пракрут адсекаў на адпаведную даўжыню ногі. Весь падобную Пракрусту працэдуру праводзіць цяпер і афіцыйная савецкая гісторыяграфія з мінульым Беларусі. Тысячыгоднюю гісторыю беларускага народа кладзе яна ў савецкіх гісторыях. Пісаць гісторыю беларускага народа ды бяз гісторыі. Пісаць гісторыю беларускага народа ды бяз гісторыі. Пісаць гісторыю беларускага народа ды бяз гісторыі.

недаречнасці сучасных савецкіх аўтараў, што паўстаюць у выніку штучнага падтасоўвання падзеяў і фактаў гісторыі Беларусі выходзілі не з запраўдных этнічна-нацыянальных межаў беларускага народаў, але бяручы за падставу нядайна праўдэздыні мізэрных межаў цяперашніх Беларускіх гісторыяграфіяў. Праводзіць цяперашніх Беларускіх гісторыяграфіяў на сучасных савецкіх часах гісторыі. Пісаць гісторыю беларускага народаў ад часу, калі дэжэртам партыінае ўлады БССР беларускаму народу было забаронена сучасную сталіцу распублікі называць сваім старавечным імям „Менск” ды было загадана называць яго расейскім палінізмам „Мінск”. Цяпер-ж, ад гадоў трываліці, называць пабеларускую за-бараняещаю і ўжытую старавечную сталіцу Беларусі Вільню ды беларускіх гісторыяграфіяў з мінульымі залежнасцяў, якія не сталярнае Вільні, гэта тая-ж недаречнасць, якія калі-б нехта прарабу пісаць гісторыю старавечнае Грецыі ды бяз гісторыі Афінаў.

І сама доля назоваў абодвух сталічных местаў Беларусі, і Вільні, і Менску, у савецкую пару гісторыі, яскравы прыклад „ленінскай палітыкі” Масквы ў практицы. Мінае сорак ужо гадоў ад часу, калі дэжэртам партыінае ўлады БССР беларускаму народу было забаронена сучасную сталіцу распублікі называць сваім старавечным імям „Менск” ды было загадана называць яго расейскім палінізмам „Мінск”. Цяпер-ж, ад гадоў трываліці, называць пабеларускую за-бараняещаю і ўжытую старавечную сталіцу Беларусі Вільню ды беларускіх гісторыяграфіяў з мінульымі залежнасцяў, якія не сталярнае Вільні, гэта тая-ж недаречнасць, якія калі-б нехта прарабу пісаць гісторыю старавечную сталіцу Беларусі Вільню ды беларускіх гісторыяграфіяў з мінульымі залежнасцяў, якія не сталярнае Вільні, гэта тая-ж недаречнасць, якія калі-б нехта прарабу пісаць гісторыю старавечную сталіцу Беларусі Вільню ды беларускіх гісторыяграфіяў з мінульымі залежнасцяў, якія не сталярнае Вільні, гэта тая-ж недаречнасць, якія калі-б нехта прарабу пісаць гісторыю старавечную сталіцу Беларусі Вільню ды беларускіх гісторыяграфіяў з мінульымі залежнасцяў, якія не

ЖЫЦЬЦЁ ДЛЯ НАРОДУ

НА 60-ІЯ УГОДКІ НАРАДЖЭННЯ 6 ЛІСТАПАДА 1912 ГОДУ
СВ. ПАМ. АЙЦА Д-РА ВІКТАРА ВОЙТАНКІ

На шмат ёсьць гэткіх людзей, ўдзел ён браў і ў беларускім жыцьці — цяжкая, незаступная страта на толькі для сям'і, але й для ўсёй той грамады, з якою нябожчык духова жыў адным жыцьцем. Да ліку іх належала якраз Айцец Доктар Віктар Войтанка-Васілійскі, які раптоўна пакінуў нас, а адначасна шырокія гоні беларуское рэлігійнае, лекарскае й нацыянальна-грамадзкае дзеяньні.

Віктара Войтанку першы раз супершоў я ўвесені 1931 году, калі ён настуپіў на мэдыцынскі факультэт Віленскага ўніверситету. Сярод беларусаў, кандыдатаў на мэдыцыну, штасціліцаў гэткіх было мала, бородка каму ўдавалася прабіцца праз адміністрацыйна-палітычныя ды экзаменацыйныя заставы польскага ўніверситету ды дабіцца права на мэдыцынскую навуку. Віленскі ўніверситет, які аблужваў тых прасторы Польскае „Роўнапаспалітае” міжваеннае пары, жыхарства якіх у блізу 80% было беларускім, на мэдыцынскі факультэт прапускаў на больш 2-3% студэнтаў беларускую нацыянальнасць. Былі гады, што на прымалі ў ніводнага. Восі дзеля гэтага прымо тады на мэдыцыну для Віктара Войтанкі, які для кожнага ішчага кандыдата Беларуса, было не малою ўдачай.

Ад настулення на ўніверситет і аж да яго заканчэння бачылі міне з Віктарам Войтанкам даводзілася блізу кожніх дзен. У часе ўніверситетскіх выкладаў мы сядзелі пераважна побач, працавалі пры тых самых лябараторыйных сталях, разам паслья адбывалі практычныя заняткі па ўніверситетскіх кіліках і шпіталёх.

З першых університетскіх дзён Віктар Войтанка запісаўся ў Беларускі Студэнцкі Саюз Віленскага ўніверситету ды праз усе гады науки быў вельмі актыўным яго сябрам. Меў добрая голас, належыў да хору Студэнцкага Саюзу, якім тады кіраваў ведамы выдатны хор-маістрап Рыгор Шырма. Зы сялячакаю хору, студэнткі філалёгі ды таксама сябрам Беларускага Студэнцкага Саюзу, Марыя Хіневічнай, Віктар Войтанка ў 1937 годзе ажаніўся. Шлюб бралі ў стараечнай, заставанай яшчэ за князя Альгерда. Прачысьценская царкве, колішні — у часы Вялікага Княства Літоўскага — саборнай царкве літоўскіх мітрапалітаў.

Нацыянальна — грамадзка дзеяньніца Віктара Войтанкі ў віленскі час не амбажоўвалася толькі да студэнцкай грамады. Актыўны

Нябожчык Віктар заставаўся верным патрыятычнаму запавету першага беларускага доктара мэдыцыны, Францышка Скарыны, каб мы ўсякае працы й скарбай для паспалітага добра й для айчыны свае не шкадавалі”.

Як у доктара Скарыны, гэтак і ў Айца-Доктара Віктара, прафесійная лекарская дзеяньніца была неадлучна ад ахвярнай працы для свайго народу. Уесь вольны ад лекарскіх авабязкаў час доктар Віктар аддаваў нацыянальна-грамадзкай дзеяньніцы. Чулоны сывятарскае пакліканье ды ўсьведамляючы войструю патрэбу свайго права-слáнага духавенства, апошнімі гадамі свайго жыцьця доктар Віктар пераняў на сябе яшчэ адзін адказны авабязак — сывятара. Як духаўнік ён рэдагаваў, і сваім коштам выдаваў беларускі права-слáнага календары, склаў і надрукаваў пра-васлáны мальцівенік.

Балючых і палючых нацыянальных спрабаў і патрэбу шмат, ахвярных-жак актыўных працаўнікоў на грамадзкай ніве мала. У гэтым, бадай, і адна з прычынаў перадчаснае съмерці Айца-Доктара Віктара. Каждай задуманай ды пачатай справе аддаваўся ён зусёдзе ўсёй душой, не шкадаваў ён ёй часу, сілаў, грошаў. Не ў ягонай натуры было нацыянальна важную працу разъмяркоўваць, раскладаць і адкладаць. Дзеяньніца сваю ён плянаваў па нацыянальной важнасці справы, а не паводле людзічкіх сіл. Абмікоўваў на працу, але час адпачынку ю сну, і з гадзіні, як набліжаўся да рубяжа свайго жыцьця, сіпяшаўся ўсё болыш, каб пакінуць па сабе якнайбольш дакончанага, дасягнутага.

І празьмерныя, ускладзеныя на сябе, заданы ў абарвізкі і непадстримны паспех у працы падарвалі ўрашце здроўе і сілы Айца-Доктара Віктара. Сірца дадзенася чалавеку толькі адно, а яно на вытрывалася, перастала біцца. На постані нацыянальнае працы паўвялікі патрэйт і верны сын свайго народу.

Ні съмерці, ні час не сатруць ніколі добрае аб ім памяці ўва ўсіх тых, хто знаю Нябожчыку. У гісторы-ж беларускага вызвольнага руху імя Айца-Доктара Віктара Войтанкі-Васілійскага застанецца ўзорам ахвярнага, да рашты сваіх здолнасцяў і сілай спагам свайго народу адданага сывятара, лекара, грамадзяніна.

З ВАРОТ

Усіх тых, каму ведамы адрыс дзяцей мае сів. пам. сястры Марыі, прашту паведаміць на адрыс:

P. Mankouski
950 Woodcrest Ave.
Bronx, N. Y. 10452

Як брат няволіць брата, як раб багоміць кату пра стогн душы пішы!

Вацлаў Ластоўскі

У Мсыцілайлі, насупраць Замкавай гары, ужо больш за трох стагодзідзіў ўзвышаецца величны ўспенскі касцёл. Калі вас цікавіць слáунае мінулае гэтага старадаўнага беларускага гораду, дык ахавязкова пазнаёміцца ўз гэтым некалі прыгожым буйнікам, у якім яно адбілася. Ён пабудаваны манахамі кармелітамі ў стылі ранняга барока ў 1652 годзе ў такім чынам зьяўляецца бадай аднагодкін тае жудасці, што ўзвішила ў гісторыю Беларусі пад называй „Трубяцкое разьні”. Калі-ж толькі ўспенскі кармеліцкі касцёл увогуле захаваўся дагэтуль, дык перадусім заслугоўваючы вялікае ўагі ёшткі ягоніх двух фрэсак, якія таксама дайчылі да тае жахлівай падзеі.

А можа хто з сучасных тамтэйшых прыстасаванцаў скажа, што ён тае самае падзеі ніколі ня існавалаў. маўляў, невядомыя стваральнікі фрэсак „Штурум Мсыцілайлі”, і „Зьбіваныне абаронцаў” наўмысльна перакруцілі запраўднасць, абы то-лькі падважыць партыўную догму аб вызваленіі Беларусі Расейцамі? Прынамеса, I. Элентух у сваім артыкуле „Школа манументальнага жывапісу” („Літаратура і мастацтва” ад 17. 7. 68 г.), падкрэсліў:

„У 1654 годзе па забраныні цагом Аліксесіем Міхайловічам Смаленскому, да Мсыцілайлю, з расейскім войском, быў пасланы баёвы і ваявота князь Аляксей Мікітіч Трубяцкі, які, здабыўшы яго штурмам, ахвяроў ягоніх пабіў бяз розыніцы роду ў веку, за што летапіс таго часу называла яго бязылітасным. Гэтае забыцце, у паданынках находитных, называецца „разыній Трубяцкі. На твары яшча маладога князя ўсымешка пераможцы паслья

кога”, а патомкаў грамадзянай адле выпадкова ацалелых сучасныя жыхары называюць „недасекамі”. У Мсыцілайскім кармеліцкім касцёле, па правую руку ад хораў, на аднай вышыні зь імі, знаходзіцца абраз, прысьвечаны забраныню Мсыцілайлю Трубяцкім”.

І нарэшце съветчаны тых старых летапісаў, народных паданьняў і сумленных навукоўцаў пацвердзілі даследаванія сучасных архэолёгаў. Гэтак Л. Аляксеяў у артыкуле „На Замкавай гары” („Маладосьць”, № 4 за 1969 г.), піша:

„У 16-17 стагодзідзях тут, на Замкавай гары, таксама жылі людзі, іх куды было было, чым цяпер — не чатыры дамкі з гародамі, якія мы бачым, а цэлы горад. Вось колькі разбураных камінай і кафлі, колькі сядзільня ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі, размахнуўшыся крыўымі шаблямі, рыхтуючы на нанесці апошні ўдары бездзяламожным мсыцілайцам, з якіх некаторыя ўжо ляжаць на зямлі. Гэта ўсё старыя, жанчыны ў дзені — маладзейныя загінулі ў зачытам змаганьня. Калі ўзяць пад увагу, што абедзіўшы падаўноўнікі,

СЯРОД БЕЛАРУСАЎ ВІНПЭГУ

Група Беларусаў Вініпэгу, што сабралася ў Міжнародным Цэнтры, каб агледзець этнічную выстаўку кніжак ды сустэрэца з прадстаўніком на Канаду газеты „Беларус” сп. А. Маркевічам

Фото: А. Маркевіч

Кантакт з некаторымі суродзічамі Вініпэгу я меў даўно, але далёкая адлегласць гэтага гораду ад Таронта заўсёды стаяла на перашкодзе, каб асабіста сустэрэца зь імі. Але звязалася адпаведная нагода: выпала мне ад імя газеты „Беларус” паехаць у Вініпэг на Канфэрэнцыю Канадскай Федэрацыі Этымічнай Просы 29-30 верасня сёлета, што ёй ужыццяўляла мае даўняя намеры.

І я ня каюся. Ужо на лётнішчы чаکаў на мене сп. Гутцька, хоць пасыля начайнай працы ёй на спаў. Ён чалавек вельмі працаўты й грамадзка актыўны ды шырака ведамы дзяякуючы даўому ягонаму старшинаству арганізаціі Беларускі Вызвалены Рух у Вініпэгу (ад пары год арганізацыя зьявіла свой назоў на Згуртаваныне Беларусаў Манітобы, старшинаём якое ціпер сп. М. Радчанка, ведамы съпявак-тэкар).

Пазнейшай увечары трапляю на „стайк парты” ў гонар сына сп. М. Анісімовіча (вясельле якога мела адбыцца пару тыдняў пазней), дзе ёй была нагода неспадзянава сустэрэца з вялікай колькасцю суродзічай, якіх звязалася з беларускай грамадзай мне давялося ў нядзелью 1 кастрычніка на адмыслова дзеля гэтага скліканым сходзе ў Міжнародным Цэнтры, куды змагла прыбываць даволі значная колькасць суродзічай. На сходзе я коратка пінфармаваў прысутных пра выдавецкія справы газеты „Беларус” ды пра дзейнасць Мастацка-Выдавецкага Клубу „Пагоня”.

Прысутныя былі задаволеныя, што ўпіршыню прыймалі ў сябе

„НА СВЯТОЙ ЗЯМЛІ”

Пад гэткім загалоўкам выйшла нядаўна ў Выдавецтве „Божым Шляхам” у Лёндане, Ангельшчына, на 118 бачынах друку, кніга Уладзімера Глыбінера. Аўтар кнігі пісціва свае ўражанні й назіранні падчас свайго падарожжа колькі год таму ў Святую Зямлю. Уладзімер Глыбін, прафесіянальны літаратар, напісаў гэту кнігу літаратурным стылем, жывой і вобразнай мовай, што чытаецца яна лёгка й прыемна. У кнізе знаходзім і колькі фотаілюстрацій краінід, гарадоў і сівільнай краю, у якім нарадзіўся Хрыстос. Наагул кніга гэтая робіць добрае ўражанне, і яе мы рэкамэндуем, як карысную й прыемную лектuru.

Чытайце, выніравайце,
папырайце газету Беларусаў
у Вольным Сывеце
„БЕЛАРУС”

НА СЪМЕРЦЬ СЯБРЫ
Мячыслава Рачыцкага

Дараагі Мечык!

Выбачай, што так спазніўся з гэтым лістом. Газета тут да нас у Аўстраліі даходзіць вельмі позна. Бяру я ў рукі з непакоем і сумным прадчуваннем, што ізноў нехта блізкі-дараагі адыйшоў у цень.

А Ты пасыляшься.

Надзеяўся, што праз пару год спаткаемся: успомнім Дзісненскую гімназію, бурсу, парныя мройныя ночы і бясконцыя псотныя дні маладосці.

Успомнім свайго Прафэсара з ласкавым словам і мілай усымешкай, якою здаецца надзяляў толькі нас, Беларусаў.

Успомнім Скрыпніка старога з плачливай балалайкай і хараўня ѿпевы над Дзёзвінай.

І так як быццам яшчэ сяньня: бурса, я атрымаў харчы з дома. Крадуся ціхенія ў вагульную спальняніцу, адчыніў скрынку, а тут спад ложка Мечыкава галаўна тырчиць: „Дай кату кавалак салца!”

Прабач, дружка, можа я Цябе калі скупа абдзяляў.

Прабач, калі я забыўся, як звалі Тваю вёску, як хата выглядала.

Помню толькі рочку Сэрвач, ваду лінянія ў яе цёплую, і хмары дзікіх жыцьці, ды што гэтага трэба чакаць і ў будучыні, бо для гэтага ёсць усе магчымасці. На заканчынне хачу шчыра падзякаўца за мілую гасцініцу з боку співа Гутцька, Радчанка, Такушэвіч, Бурдзяў, Сільвановічай і іншых.

А. Маркевіч

„НА СВЯТОЙ ЗЯМЛІ”

Пад гэткім загалоўкам выйшла нядаўна ў Выдавецтве „Божым Шляхам” у Лёндане, Ангельшчына, на 118 бачынах друку, кніга Уладзімера Глыбінера. Аўтар кнігі пісціва свае ўражанні й назіранні падчас свайго падарожжа колькі год таму ў Святую Зямлю. Уладзімер Глыбін, прафесіянальны літаратар, напісаў гэту кнігу літаратурным стылем, жывой і вобразнай мовай, што чытаецца яна лёгка й прыемна. У кнізе знаходзім і колькі фотаілюстрацій краінід, гарадоў і сівільнай краю, у якім нарадзіўся Хрыстос. Наагул кніга гэтая робіць добрае ўражанне, і яе мы рэкамэндуем, як карысную й прыемную лектuru.

Чытайце, выніравайце,
папырайце газету Беларусаў
у Вольным Сывеце
„БЕЛАРУС”

помнік манумэнтальнага жывапісу гэтага перыяду”.

Нібы ў вадказ на абурэнне на вукоўцаў намеснік старшины распубліканскага Таварыства па ахове помнікаў гісторыі культуры Барысевіч даў дазвол... на разбрудненне ўсяго касыёлу. Аднак гэты барбарскі намер сустрэў адразу вылучны супраціў з боку шырокіх колаў беларускага грамадзкасці. Хочацца думаць, што хоць голас гэтае падбітае акупантамі грамадзкасці і бадай не бярэцца пад увагу, але яна ўрэшце-рештой дамажацца ў эстатаўцаў Ульяспенскага кармэліцкага касыёлу ў Мсціслаўлі, як архітэктурнага помніку і аднаўлення ягоных фрэсак, якія ўяўляюцца для нашага народу вялікую гісторычную і мастацкую катэгорію.

Вельмі хасактэрна, што здымак з фрэскі „Штурм Мсціслаўля” можна пабачыць на 309-ае староніцы на дэзвічай добрае „Гэаграфіі Беларусі” Аркадзя Смоліча, перавыдадзенай ў 1922 годзе ў Вільні. Пэўна-ж, яна трапіла туды вылучна тому, што ейны аўтар, які пазнейнай загінуў за Беларусу на балшавіцкім канцлагеры, зьяўляецца ў прошлімі дызайнерамі абеліскім запады беларускім наукоўцам. І хіба ня сьеветчаць да тым ягоныя палкія слова з пратомы да гэтага працы, прасякнутыя вялікай любоўю да сініяўка Беларусі:

„А калі-б у Беларусаў хоць крыху пабольшала замілавання да свае роднае шматлакутнае стараны, такой простай і разам з тым цудоўнай ды навет у часе заняпаду свайго пубнага велічы і схаваных сілай, каб яны паверлі ўсе ў вялікую будучыні і дзеля будучыні гэтага прадавацца было больш за 50 самахадаў. Разыўтанье над магілай было вельмі чулае ўсім супнае. Усе прамоўцы аддалі заслужаную пашану

СВЯТОЙ ПАМЯЦІ
АДАМА ЧУРЫЛА

24 жніўня сёлета ад атаку сэруса памёр у Сыднэі, Аўстралія, на 61-ым годзе жыцьця сьв. пам. Адама Чурыла. Родам зь вёскі Круты Бераг Нясьвіскага павету. Да 1932 г. працаў на гаспадарцы свайго бацькі Казімера. Ад 1932 до 1934 г. адбыўся службу ў польскім войску ў ране капрала лучнісці. 1939 г. зноў пакліканы ў польскую армію. Польска-німецкая вайна кончылася для Адама шчаслівай, бо вярнуўся шамоў, аблінушы палон. У часе арганізавання беларускай адміністрацыі пынія німецкай акупації Адам уступіў у рады беларускай паліцыі ў ране з падафіцэра і абараняў наша сялянства ад німецкіх грабежнікаў. Напрыканцы вайны Адам, шляхам усіх эмігрантаў, апынуўся ў Німеччыне, адгрантаў у 1948 г. выехаў у Аўстралію. Тут, у Аўстраліі, Адам актыўна прытупляў, і Служба Божая адбылася кожнага гыдня. Наша малянка паходзіла з магілінскай падарожніцы. Адам зноў пакліканы ў польскую армію. 1949 г. выехаў у Аўстралію. Да нас унесь гэты час а. Міхаіл лятуе ў аўстралійскага прадстаўніка арганізацыі Беларусаў. Аднак яго падышаў на магілінскую падарожніцу і зьвязаўся зіміні. Ён або сам адзін, або із сябрамі паходзіў да шмат якіх Беларусаў, якія прыехалі з Украіні і Грецкай.

А. Качан

П. С. Заміж вінка на магілу мілагарыя калегі М. Рачыцкага складаю \$ 15.00 на Выдавецкі Фонд „Беларуса”.

А. Качан

СВЯТОЙ ПАМЯЦІ
АДАМА ЧУРЫЛА

24 жніўня сёлета ад атаку сэруса памёр у Сыднэі, Аўстралія, на 61-ым годзе жыцьця сьв. пам. Адама Чурыла. Родам зь вёскі Круты Бераг Нясьвіскага павету. Да 1932 г. працаў на гаспадарцы свайго бацькі Казімера. Ад 1932 до 1934 г. адбыўся службу ў польскім войску ў ране з падафіцэра і абараняў наша сялянства ад німецкіх грабежнікаў. Напрыканцы вайны Адам, шляхам усіх эмігрантаў, апынуўся ў Німеччыне, адгрантаў у 1948 г. выехаў у Аўстралію. Тут, у Аўстраліі, Адам актыўна прытупляў, і Служба Божая адбылася кожнага гыдня. Наша малянка паходзіла з магілінской падарожніцы. Адам зноў пакліканы ў польскую армію. 1949 г. выехаў у Аўстралію. Да нас унесь гэты час а. Міхаіл лятуе ў аўстралійскага прадстаўніка арганізацыі Беларусаў. Аднак яго падышаў на магілінскую падарожніцу і зьвязаўся зіміні. Ён або сам адзін, або із сябрамі паходзіў да шмат якіх Беларусаў, якія прыехалі з Украіні і Грецкай.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся ў беларускую нацыянальную жыцьцё. У 1948 г. пераехаў у Ангельшчыну.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся ў беларускую нацыянальную жыцьцё. У 1948 г. пераехаў у Ангельшчыну.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся ў беларускую нацыянальную жыцьцё. У 1948 г. пераехаў у Ангельшчыну.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся ў беларускую нацыянальную жыцьцё. У 1948 г. пераехаў у Ангельшчыну.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся ў беларускую нацыянальную жыцьцё. У 1948 г. пераехаў у Ангельшчыну.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся ў Німеччыне, дзе ўліўся єзжаніні.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся єзжаніні.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся єзжаніні.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся єзжаніні.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 верасня 1920 г. у сялянскай сям'і ў Лагішыне на Палесі. У сваіх прыпамінах ён моцна любіў сваю Бацькаўшчыну — Беларусь. У часе вайны япіч з маладым апыніўся єзжаніні.

С. пам. Міхаіл Еўлеў нарадзіўся 20 вер

ШТО ЧУВАЦЬ?

На Беларусі выходзіць падпольна выданне беларускаю моваю „Істок”. Пра выхад яго стала ведама ад асобаў, што перарабліся на даўна ў Ізраель. Вестку гэту падало прэсавае бюро Альтыбальшавіцкага Блёку Народаў (АБН). Зъемшчаная яна таксама ў газэце „Гомін Украіны” (Таронта, Канада, № 44 за 21 кастрычніка сёлета).

Пра рэлігійны супракт на Беларусі згадвае ў сваім артыкуле Пол Воль, карэспандэнт амерыканскай газэты „Крышчэн Саенс Монітор” (9. XI. 72). Карэспандэнт зварачае ўвагу, між іншага, на артыкул у газэце „Красная Звезда”, органе міністэрства абарони СССР, у якім після, што колкі жаўнерай — „видавочна Беларусаў”, кажа Воль — адмовіліся браць зброю ѹ складаць прысягу з прычыны сваіго належання да гэтак званых „ініцыятыўнікаў”, кірунку баптызму, прыхильнікі якога ставяцца апазыцыйна да шмат якіх савецкіх парадкай. Воль зварачае таксама ўвагу на той факт, што „асабліва на Беларусі, Украіне, Казахстане, Закаўказзі і Сібіры” газэты часта пішуць пра архіпіты баптыстых за іхнюю рэлігійную дзеянасць.

Карэспандэнт кажа, што „нерацыйская нацыянальнасць Савецкага Саюзу, імкнучыся съцвердзіць сваю нацыянальную прыналежнасць, часамі зварачаючыца да стаўных рэлігійных звычаяў, каб суправіцца камуністычным намаганнем, сцерці нацыянальную асаблівасці”.

Савецкая спартовая каманда на мюнхенскай Алімпіядзе, паводле падліччы, зробленых у вады „Свабода” (ЦРД 297), мела 27 працэнтаў асобаў, што належаньне да розных вайсковых спартовых клубаў. З 29 удзельнікаў Алімпіяды, што прадстаўлялі Беларускую ССР — 7 належалі да вайсковых клубаў. Для РСФСР гэты лік быў 16 на 344 удзельнікаў Алімпіяды, для

Украіны — 11 на 86. Высокі лік вайскавікоў у беларускай камандзе — адно із съветчаніні пра стратэгічна-ваеннае значанне Беларусі. Гэта тлумачыць таксама асаблівасці нацыянальнае палітыкі на Беларусі — узмоценную русифікацыю, суроўную цэнзуру ѹ да гэтага падобнае.

Беларусаведны матар'ял зъемшчаны ў газэце „Гэртыядж Рэв'ю” (г. 2-ri, № 4, восень 1972 г.), афіцыйным органе Фэдэрацыі Рэспубліканскіх Этнічных Групай штату Нью Джэрзі. У газэце зъемшчаны вялікі артыкул др. Вітаўта Кіпеля „Месца Беларусі ў Задзіночаных Націях”, карэспандэнцыя Алесі Кіпеля пра з'езд Беларусаў Паўночнае Амэрыкі ў Таронце (з дэзвюма здымкамі), здымак із сустрочы (з ногоды сявіта незалежнасці Беларусі) дэлегатаў БАЗА штату Нью Джэрзі з губернагарами штату Кейблам.

Амерыканскі тыднёвы часопіс „Тайм” (30. X. 72, б. 20) у артыкуле пра ўздел этнічных групай ЗША у перавыбарах Прэзыдэнта Ніксана зъясціў фатаграфію: на фоне амэрыканскага сцяга падборка жонтонаў з напісамі назовав нацыянальнасцю, якія праводзіць кампанію за перавыбараў Ніксана-Агню. Сярод 21 розных жонтонаў зъемшчаны яго алтін — „Беларусы за Прэзыдэнта Ніксана”. Падобны здымкі былі зъемшчаныя таксама ѹ іншых органах амэрыканскага друку.

Дэйвід Люіс, лідэр канадзкага сацыялістычнага партыі Новых Дэмакратоў, якія трывмае цяпер у сваіх руках 30 галасамі у канадzkім парламанце балянс паміж лібераламі і кансерватарамі, нарадзіўся ў гор. Сысілачы, паводле газ. „Нью Ёрк Таймс” (3. XI. 72).

Асобным выданнем выйшла пісацца Вацлава Панчуківіча „375 ўгодкі Берасцейскай вуні: 1956-1971 гг.”. (Чыкага, 1972, б. 140, лацінка). Цана: трох далаўры.

ГОСЬЦЬ З ЭУРОПЫ

У нядзелю 8 кастрычніка Беларусы Нью Брансвіку мелі прыемнасць сустрэнца з дарагім гасцем з Эўропы беларускім дзеячом Уладзімерам Бортнікам.

Пасыля Божае Службы сп. Ул. Бортнікі пры кубку кавы падзіліўся з прысутнімі весткамі пра жыцьцё працу тых нашых суродзічаў, што з розных прычынай засталіся ў Эўропе. Асабліва прыемна было пачуць, што пабудаваны ў сваім часе Беларусамі Памятнік Слуцкім Паўстанцам у Лютэнзээ калі Мітэнвальду ў Заходній Нямеччыне зьяўляешся сяняня турыстычным аб'ектам і тым самым знаёміць чужыніцай з нашымі вызвольнымі змаганнемі. Паводле паведамлення сп. Бортніка, калі ён з адным сябрам

В. С.

ВАСЕНЬНІ БАЛЬ БАЗА У НЮ ЁРКУ

У суботу 7 кастрычніка ў залі Шакай у Саут Рывэрі адбыўся традыцыйны гадавы баль, зладжаны Аддзелам БАЗА ў Нью Джэрзі. Не зважаючы на то, што „Ветэрман” (гэты ад пагоды, а не ад бомбаў), не атрымаўшы запросінаў, моцна пакрыўдзіўся і, пасыля трохтыднёвае харашае пагоды, насладзіўся на падзейні заліўны дождем да затапі ўсе дарогі, госьці, аднак, на баль папрыяжджалі. Можа ня ў гэтак колькасці, як спадзяваліся гаспадары балю, прыхеадзіў прынеслы ў касу Аддзелу БАЗА пару добрых сотняў чистага прыбыту.

Як і здадзі, добра ѹграла аркестра Ул. Бычкоўскага да танцаў і да слуху. Бойка таргаваў буфет і бар, хоць апошні ѹ належало да гаспадароў балю. Некаторымі пашчасльівікамі ўсе дарогі, госьці, аднак, на баль папрыяжджалі. Можа ня ў гэтак колькасці, як спадзяваліся гаспадары балю, прыхеадзіў прынеслы ў касу Аддзелу БАЗА пару добрых сотняў чистага прыбыту.

Управа Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі складае шчытую падзяку за бязнітрасоўную даламогу ў буфете і пры прадажы літарайніх білетаў і кветак на гадавым балю Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі наступным Спадарынам: А. Даніловіч, А. Войткіна, Н. Стома, А. Супрун, Л. Лубковіч, А. Лог і Сп-чні I. Рагалевіч.

**

Управа Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі складае шчытую падзяку за бязнітрасоўную даламогу ў буфете і пры прадажы літарайніх білетаў і кветак на гадавым балю Аддзелу БАЗА ў Нью Джэрзі наступным Спадарынам: А. Даніловіч, А. Войткіна, Н. Стома, А. Супрун, Л. Лубковіч, А. Лог і Сп-чні I. Рагалевіч.

ГАЛОЎНАЯ УПРАВА

АРГАНІЗАЦЫІ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАЕ МОЛАДЗІ

— ветліва запрашае —

ўсіх Беларусаў Нью Джэрзі, Нью Ёрку й аколіцаў на

БАЛЬ

які адбудзеца ў суботу 20 студзеня 1973 году ў Shack's Hall, 25 Whitehead Avenue, South River, N. J.

Да танцаў будзе іграць Беларуская Аркестра В. Бычкоўскага.

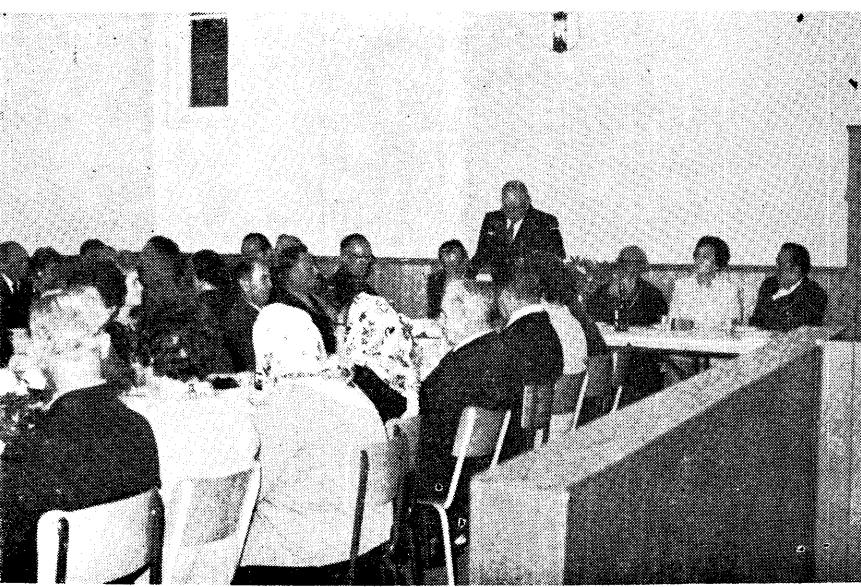
БАГАТЫ БУФЕТ!

ПАЧАТАК А 9:00 ГДЗІНЕ ВЕЧАРАМ

Уваход 3.50 даляраў ад асобы — для студэнцкай моладзі 2.00 даляраў

УВЕСЬ ДАХОД НА ВЫДАВЕЦКІ ФОНД ЧАСАПІСУ „БЕЛАРУСКАЯ МОЛАДЗІ”

ЮБІЛЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА АБ'ЕДНАННЯ У КАНАДЗЕ

Банкет у гонар 20-ых ўгодкаў БНА. Прамаўляе сп. Я. Пітушка

Фото: А. Маркевіча

А. -віч

FACTS ON BYELORUSSIA

News Bulletin
Grand Central Station
P. O. Box 3800
New York, N. Y. 10017

Адзінае ў ангельскай мове інфармацыйнае выданне пра Беларусь. Добрая крыніца веды для беларускае моладзі ѹ для нашых англамоўных прыяцеляў пра гісторыю, культуру ѹ сучасны стан Беларусі.

Падпісная плата: 5 дал. за 10 нумароў.

НА ВЫДАВЕЦКІ ФОНД „БЕЛАРУСА”

За папярэдні пэрыяд (у кастрычніку) наступілі ў касу наше газэты падпіска ѹ наступныя ахвяры на Выдавецкі Фонд „Беларуса”:

1. Сабрана сп. Б. Даніловічам сярод Беларусаў Нью Джэрзі:

1. З. Кірыко з Канектыкат \$ 30.00
2. А. К. 30.00
3. А. Кузьміч 12.00
4. Д. Дзядовіч 12.00
5. Ю. Стукalіч 10.00
6. С. Дубоўскі 10.00
7. П. Кулеш 10.00
8. Г. Арцюшэнка 10.00
9. Я. Азарка 10.00
10. Д. Галубовіч 6.00
11. М. А. 6.00
12. Б. Букатка 6.00
13. Я. Валодзька 6.00
14. А. Лог 6.00
15. Т. Д. 6.00
16. П. Швэд за кішэ 6.00
17. В. Харавец за кішэ 6.00
18. Л. Бахар 6.00
19. Г. Дубяга 6.00
20. Г. Г. 6.00
21. Д-р П. Маркоўскі 6.00
22. М. Януш 6.00
23. П. Талмачавец 6.00
24. И. Лоты 5.00
25. М. Крашын 5.00
26. С. Міровіч 3.00

Разам: \$ 231.00

2. Сабрана сп. А. Маркевічам сярод Беларусаў Канады:

1. А. Качан з Аўстраліі заміж вянка на магілу сув. пам. Міхалевічы \$ 15.00
2. М. Пашкевіч 12.00
3. М. Аляксеевіч 6.00
4. А. Юрлевіч 6.00
5. В. Варанецкі 6.00
6. М. Сыцепановіч 6.00
7. Р. Беразоўскі 6.00

Разам: \$ 57.00

3. Прыслана беспасярэдні ў Рэдакцыю:

1. Д-р А. Вярбіцкі \$ 25.00
2. А. Крампель 20.00
3. М. Грабень 20.00
4. Я. Пракапук 20.00
5. В. і М. М. 20.00
6. Б. Данілук 20.00
7. П. Мірановіч 20.00
8. М. Тулайка 16.00
9. І. Гіялескі з Ангельшчы. 15.00
10. А. Філістовіч 10.00
11. С. Татарыновіч 10.00
12. Р. Корчык 10.00
13. Г. Макоўскі 10.00
14. Н. Жызыньскі 10.00
15. А. Якімовіч 10.00
16. П. Брушкевіч 10.00
17. С. Кісель 6.00
18. Я. Навагродзкі 6.00
19. Т. Кольба 6.00
20. К. Ленка 5.00
21. Я. Грудко 5.00
22. Т. Раманоўскі з Аўстраліі за аўб. 1.10